

Samtal med Mats Granryd, styrelseordförande och Anna Borg, vd och koncernchef**Talare:**

- Anna Borg; Vattenfall; vd och koncernchef
- Mats Granryd; Vattenfall; styrelsens ordförande
- Åsa Jamal; Vattenfall; chef koncernstab Communications samt tillförordnad chef koncernstab People & Culture

Åsa Jamal: Ja, vi är här för att lägga 2024 till handlingarna. Vilket år det har varit. Fallande elpriser, ekonomisk oro, geopolitisk instabilitet i vårt närområde. Vi har en amerikansk president som precis har firat sina hundra första dagar på posten, Donald Trump, och han har hunnit med en hel del. Han har startat handelskrig och han har också lämnat Parisavtalet för andra gången. Vi ser också europeiska regeringar som kämpar med att få ordning på sina försvarsbudgetar och funderar över europeisk konkurrenskraft. Samtidigt så ser vi många bolag som, så att säga, knyter handen i fickan och jobbar på med sina omställningsmål och sina klimatambitioner och sitt arbete för att minska koldioxidutsläppen. Så jag är liksom lite nyfiken på att höra vad, hur resonerar Vattenfall?

Anna Borg: Ja, men den verklighet som du beskriver är ju precis den som vi och alla andra lever i, med en stor geopolitisk osäkerhet, mycket fokus på säkerhetsfrågor, men också det handelskrig som påverkar oss alla på ett eller annat sätt. Så det är ett faktum och det måste vi helt enkelt bara hantera. Det gör ju också att många företag, men också länder, behöver prioritera på ett annat sätt när det gäller många olika typer av utgifter och frågor som ska hanteras samtidigt. Det ska vi också komma ihåg. När det gäller Vattenfalls verksamhet så har ju inte vi någon operativ verksamhet i USA då till exempel, utan vi har ju vår operativa verksamhet i Europa. Så just i den bemärkelsen kanske vi inte ser den omedelbara effekten av det här handelskriget. Däremot så ser vi en effekt på våra leverantörer som vi ju har både i USA och i Asien och i andra delar av världen, och framför allt ser vi det i form av påverkan på våra stora industrikunder i Europa, och det är väl kanske det som är mest bekymmersamt långsiktigt, skulle jag säga, därför att vi behöver en stark europeisk industri, vi behöver ekonomisk tillväxt i Europa för att kunna finansiera alla de utmaningar som vi står inför och för att vara ett konkurrenskraftigt, en konkurrenskraftig region, och där är ju tillgång till tillräckligt mycket fossilfri el till konkurrenskraftiga priser helt avgörande, skulle jag säga. För Vattenfalls del 2024, om vi ska knyta tillbaka till det, så har det varit ett bra år. Vi såg ett förbättrat resultat jämfört med året innan, men vi har också en del engångseffekter i det precis som vi såg i de här filmerna, till exempel att vi har sålt Norfolk-projekten i Storbritannien och att vi också har gjort en transaktion kring Nordlicht-projekten med BASF. Tittar man på den avkastning vi har levererat på sysselsatt kapital så ligger den på 12,4%, vilket ju är en bra avkastning, men om man då rensar för de här engångseffekterna så ligger den på ungefär 6,3%, och det är lite lägre än vad vi skulle vilja att den gör långsiktigt, så vi fortsätter att jobba med kontinuerliga förbättringar, kostnadseffektivitet, och så vidare, för att se till att få upp den en bit. Vi jobbar också mycket med att få ner våra CO₂-utsläpp, det har vi ju gjort under lång tid, men vi fortsätter med det. Jag tror att det i den här typen av situation som vi är i nu är otroligt viktigt att klara av att vara långsiktig och kortsiktig samtidigt. Kortsiktig så måste man ha ordning på sin business, det är här och nu, det är effektivitet som gäller, se till och leverera på de projekt och den verksamhet vi har. Och samtidigt fundera på hur bygger vi konkurrenskraft långsiktigt,

fatta rätt beslut när det gäller var investerar vi, vilken verksamhet, i vilka projekt, vilka projekt är fundamentalt bra långsiktigt för oss som bolag. Så jag skulle säga att riktningen i utvecklingen är fortfarande väldigt tydlig trots all den här turbulensen, men hastigheten i den har påverkats ganska mycket.

Åsa Jamal: Om vi stannar vid klimatfrågan lite grann. Vi ser ju att klimatfrågan har delvis fallit bort från en del av den politiska agendan, eller i alla fall blivit något mindre prioriterad. Vi ser ju också att våra privatkunder till exempel, kämpar mycket med ökade levnadsomkostnader, och annat. Hur påverkar det Vattenfalls ambitioner och vårt angreppssätt?

Anna Borg: Nej, men klimatfrågan är väldigt påtaglig, skulle jag säga, i många avseenden och det stämmer att det kanske är fokus på många andra saker också, men jag tycker samtidigt att det är viktigt att säga att klimatfrågan förhandlar inte med någon. Oavsett vem som skriver på vilka avtal eller river vilka avtal, så är ju den lika påtaglig och verklig fortfarande, och vi måste hantera den samtidigt som vi hanterar alla andra frågor. För mig är det dessutom väldigt tydligt kopplat till ett företags konkurrenskraft långsiktigt. Det kommer att kosta, det kostar redan idag, och det kommer att kosta att släppa ut i alla möjliga avseenden, antingen i form av ett utsläppsrättshandelssystem som vi har i EU, i form av skatter och avgifter, eller i form av att vi alla tvingas betala för konsekvenserna av klimatförändringarna. Och ett väldigt konkret exempel är ju när delar av Los Angeles brinner ner och husen inte är försäkrade för försäkringsbolagen visste att på grund av klimatförändringarna är sannolikheten stor för extrem torka och därför blev bränder förödande i just det här området. Så för mig finns det inte någon motsättning mellan lönsamhet och hållbarhet, utan ska man vara konkurrenskraftig i framtiden då måste man också vara hållbar. Vi har inte ändrat våra hållbarhetsmål utan de ligger fast. Vi ska fortfarande vara netto-noll 2040 i alla delar av vår verksamhet, så både vår egen verksamheter där vi köper från våra leverantörer och det vi levererar till våra kunder. Och de målen är också certifierade och godkända av Science Based Targets Initiative. Tittar man på vad vi har gjort hittills så har vi minskat utsläppen med ungefär 53% jämfört med basåret 2017. Under 2024 var minskningen 5%, om jag minns rätt. Det är en bit på väg, men vi är fortfarande inte där vi ska, utan de här netto-noll 2040 gäller, och de gäller för Scope 1, 2 och 3. Och vi har delmål på vägen, och vi mäter det här på samma sätt som vi mäter våra finansiella mål, eller andra mål, och vi mäter i form av absoluta, utsläpp i absoluta tal, framåt.

Åsa Jamal: Mats, om jag vänder mig till dig. När vi satt här för ett år sen, då kunde vi också konstatera att kärnkraft stod på agendan. Kärnkraft har fortsatt att vara på agendan under hela 2024. Då hade det precis tillsats en utredning kring finansieringen. Hur har det gått och hur går dialogen?

Mats Granryd: Ja, dialogen går alltså utmärkt och jag menar, vi jobbar ju på med en fortsatt fokuserad approach, kan man väl säga. Dialogen med vår ägare går alldeles utmärkt, det är ju väldigt komplext. Det kommer ta många, många år. Det är en stor process. Man tror att det borde vara rimligt lätt att bestämma om det ska vara det eller det, men så är det inte, utan det är många många aspekter, många faktorer, som man måste ta hänsyn till när man fattar ett sånt här beslut. Så att jag tror att både jag och Anna är ganska nöjda med var vi befinner oss i processen. Året har inneburit väldigt mycket fördjupade diskussioner kring kärnkraft. Jag tror förra styrelsemötet så spenderade vi halva tiden bara på kärnkraft. Det var en väldigt bra övning, och det har varit flera sådana här, vad ska jag säga, djupdykningar i både teknologi,

men utbyggnad och finansieringsmodell, och så vidare. Det är komplext, med det är väldigt, väldigt viktigt.

Åsa Jamal: Förslaget kring riskdelningsmodellen, då? Vad säger vi om det?

Mats Granryd: Ja, alltså vi tror ju att den är i grunden ganska bra, men däremot kommer vi behöva justera parametrarna en hel del, för att det ska vara en långsiktigt lönsam affär för Vattenfall, för det är ju trots allt det som vi blir mätta på. Vi ska vara lönsamma och då kräver vi att vi, eller för att vi ska kunna göra den här investeringen så krävs det att riskdelningsmodellen jobbar för oss, så att säga, och inte blir någonting som vi måste betala pengar till, utan att vi faktiskt ska få tillbaka pengar på den.

Åsa Jamal: Precis som Mats säger så pågår det jättemycket arbete kring det här. Anna, kan inte du berätta lite mer konkret. Vad gör vi?

Anna Borg: Ja, vi jobbar ju för fullt nere på sajten i Ringhals som ligger på Väröhalvön, och det gör vi i flera olika avseenden. Vi håller på med sajtförberedelser, det innebär att vi har köpt mark i området som vi behöver ha tillgång till när vi ska bygga. Vi har också begärt att få upphäva ett naturreservat som finns i anslutning till de befintliga kärnkraftverken och där väntar vi på svar ifrån Länsstyrelsen. Vi har kartlagt växter och djurliv på plats, det måste vi göra för att kunna skicka in den ansökan om miljötillstånd som vi behöver till Mark- och miljödomstolen, så mycket fokus på vilka djurarter och växtarter som det finns här nere, och hur vi kan se till att skydda dem framöver också. Sen har vi ju jobbat väldigt mycket med leverantörsutvärderingen då, som Mats pratar om också. Och vi började faktiskt att prata med 75 leverantörer, och nu är vi nere på fyra. Och de har naturligtvis varit på plats på sajten för att se hur kan man placera anläggningar på sajten, och hur kan man också hantera logistik och byggnationstid, som ju också tar väldigt mycket plats. Man ska ju komma ihåg att vi har ju befintlig verksamhet på den här platsen också som vi vill ska kunna fortgå utan att det ska vara allt för stora störningar, och så. Så det håller vi på med. Vi har också begärt in väldigt mycket information från leverantörerna som vi utvärderar i olika avseenden, och vi har också haft vår egen personal i flera omgångar ute på egentligen alla de projekt som är relevanta jämförelseprojekt i nutid, för att se vad är det man har gjort där? Vad kan vi lära oss? Vad är det man inte ska göra? Vad är det man absolut ska tänka på, och så. Sen har vi startat ett nytt bolag, ett nytt kärnkraftsbolag häromveckan, Videkraft... Videberg Kraft AB. Och Videberg Kraft AB är då tänkt att vara det bolaget där vi ska lägga ansvaret för utvecklingen av ny kärnkraft och som vi också använder som verktyg för att ansöka om den här riskdelningsmodellen som Mats pratade om. Men det är viktigt att komma ihåg också att vi pratar inte bara om ny kärnkraft. Vi har väldigt mycket kärnkraft i vår befintliga verksamhet också. Det är ju en del av ryggraden i det vi gör, och har varit länge, tillsammans med vattenkraften och numera också vindkraften. Så att vi investerar i våra befintliga anläggningar och vi tittar också på att livstidsförlänga de reaktorer som vi har idag, från 60 år till 80 år. Och det är ju otroligt mycket fossilfri el under en 20-årsperiod som kommer att komma svenskt näringsliv och svenska kunder till godo, men det är också stora investeringar, i storleksordningen 50 miljarder SEK någonstans, och det ska vi göra samtidigt, så att summa summarum kan jag säga är det är väldigt mycket fokus på kärnkraft.

Åsa Jamal: Men en annan fråga som vi också har diskuterat, det är ju det här med investeringsdilemmat, eller balansen mellan att elpriserna å ena sidan måste vara tillräckligt låga för att de ska vara konkurrenskraftiga för industrin, och samtidigt tillräckligt höga för att

det ska vara lönsamt för energibranschen att investera i ny elinfrastruktur. Hur påverkar det oss?

Anna Borg: Ja, precis så är det ju, precis så komplext, men också exakt som du beskriver det. Det ser ju lite olika ut om vi tittar på Sverige respektive resten av Europa. Vi har fortfarande Europas lägsta elpriser i Sverige och i Norden, det ska man komma ihåg. Men det är svårt att få ihop många av investeringskalkylerna i dagsläget baserat på marknadspriset som finns både i Sverige och i Europa. Tittar vi på priset i Sverige så ligger det och hovrar kring 40-öre någonstans, under den tidshorisont man kan se priserna, och det bygger du inte så mycket ny elproduktion för, kanske lite solenergi och möjligen en del landbaserad vind, men allt annat kostar mer att bygga i dagsläget, med tanke på hur kostnaderna i leverantörskedjorna har utvecklats, så det är lite hönan-och-ägget-problematiken. Industrin kommer inte våga investera om man inte vet att det kommer finnas mer fossilsfri el till ett rimligt pris, och energibranschen kommer inte kunna investera om vi inte ser att efterfrågan kommer. Så jag tror att i nuläget är det viktigt att tänka på ett energisystem och kanske till och med ett land utifrån ett balansräkningsperspektiv, att det här är inte investeringar som enbart görs för att de ska vara lönsamma i det korta perspektivet, utan de ska betalas över många decennier och som en grundbyggsten för industri i stort, och då behöver man precis som Mats sa en del av de här riskdelningsmodellerna för att komma igång helt enkelt. Men man kan också kroka arm med varandra. Vi pratar ju med svensk basindustri och svenska industriföretag i det industrikonsortium som de har gått samman i som heter Industrikraft, och vi tittar ju på hur vi tillsammans skulle kunna investera i ny elproduktion till exempel, så det är också ett sätt att kunna hantera det. Men återigen, skulle jag säga att det handlar lite grann om att vara både kortsiktig och långsiktig samtidigt. Ordning och reda här och nu, och så rätt investeringar framöver. Inte bara nya investeringar, utan även utvärdera den portfölj av verksamhet som vi har i dagsläget, och det gör vi ju kontinuerligt. Ett exempel på det är ju att vi nu har sagt att vi ska se över vår värmeverksamhet, och om det verkligen är vi som är den bästa ägaren till den framöver. Man ska komma ihåg att fjärrvärme är en otroligt viktig pusselbit i hela energisystemet och i energiomställningen och ett bra sätt att leverera stora mängder värme och kyla på ett effektivt sätt, men det är också en verksamhet som kommer kräva stora investeringar framöver och vi kommer att vara tvungna att prioritera mellan alla de investeringsmöjligheter som vi har, och det gör att vi också har sagt att vi ska se över om vi ska äga den här framöver, eller inte. Men vi har inte fattat några beslut än, det är också viktigt och säga. Det här är verkligen någonting som sker steg för steg. Det är en otroligt intressant tid, skulle jag säga, kopplat till industriutveckling i Europa och Sverige generellt och energimarknad och utveckling specifikt, och där har Vattenfall en viktig roll att spela och den rollen tar vi, och det har vi för avsikt att göra framöver också.

Åsa Jamal: Under de här omständigheterna, Mats, vad vill du skicka med Vattenfall in i 2025?

Mats Granryd: Jag tror att det är precis som Anna säger va, att det, omvärlden nu har en ledare i USA som ser livet på ett speciellt sätt, vi har en ledare Ryssland, vi har ledare i Kina, och så vidare. Då kan man kanske säga att jorden har lite hicka eller lite förkylning, men Vattenfall, det vi håller på med är väldigt långsiktigt, och jag tror att man måste ha det perspektivet, att det är långsiktiga projekt. Europa måste bli starkare och Vattenfall spelar en otroligt viktig roll i att leverera bra el som är, om inte förnyelsebar så åtminstone CO₂-fri, för Europa, för att Europa ska få tillbaka sin konkurrenskraft. Så jag tror att vi som bolag är precis

rätt positionerade för framtiden. Sen kan man väl då säga att Vattenfall som bolag är ett... nu har jag haft förmånen att sitta i styrelsen i fem år, och vara ordförande i tre, och det är ju ett bolag som är, det bara växer på mig. Jag tycker det är helt fantastiskt, både produkterna, men på det sätt som man jobbar med frågorna. Det är ju inte lätt att försöka förstå hur man ska investera i någonting som kanske tas i drift 2030 eller 2035, och hur ser prisbilden ut då? Men allt det där har Vattenfall en klar och tydlig uppfattning kring. Så jag är djupt imponerad. Och man gör den här kompetensdelen tillsammans med ett stort hjärta, en stor passion för Sverige, men för, och respekt för energileverans i stort. Så att jag är bara så otroligt tacksam att få vara med på den här resan, och hela styrelsen är det, kan jag säga. Och jag vill bara tacka alla medarbetare. Jag tror inte att jag vill singla ut någon enbart för då missar jag säkert någon, men ett stort tack till hela Vattenfall och till dig, Anna, som har gjort ett förtjänstfullt, utmärkt arbete under 2024. Och 2025 kommer bli minst sagt lika spännande, om inte mer spännande, tror jag.

Åsa Jamal: Ja, med det säger vi tack Anna och Mats. Det är ju tydligt att vägen framåt knappast är rak, det har den kanske heller aldrig varit riktigt, men beslutsamheten att fortsätta leda energiomställningen, den är ju glasklar.

Mats Granryd: Glasklar.

Åsa Jamal: Tack för det.

Mats Granryd: Toppen, tack.

[END OF TRANSCRIPT]